

Arbetslivsrelaterad rehabilitering

- viktig humanitär men även ekonomisk betydelse

Bo Pettersson

Bo Pettersson är landstingsråd och landstingsstyrelsens ordförande i Östergötlands län.

Självklart är det så att landstinget som huvudman för sjukvården i allra högsta grad är involverad i arbetet med att rehabilitera människor som drabbas av skador i arbetslivet. Det i sig innebär att landstinget är en viktig intressent i Rikscentrum för Arbetslivsrelaterad rehabilitering och den nya kunskap som forskningen inom detta centrum kan bidra med.

Jag ser några tydliga aspekter som har stor betydelse och som poängterar vikten av ny kunskap på området. Den ena sidan är den mycket krassa ekonomiska. Vi vet att de skador som arbetslivet åsamkar människor kostar samhället stora pengar. För landstingets del är det naturligt att arbeta för att människor behöver så lite insatser av sjukvården som möjligt och så snart det går kommer åter i arbete.

Men den viktigaste och främsta aspekten är den rent mänskliga. Det mänskliga både psykiska och fysiska lidande som arbetsrelaterade skador ger hos dem som drabbas kan aldrig mätas i pengar. Det är, enligt min uppfattning, slöseri med mänskliga resurser när personer slås ut från arbetslivet på grund av skador som de åsamkas där. Jag ser därför mycket stora mänskliga vinster i att kunna förbättra rehabiliteringen.

En tredje aspekt är hur vi förbättrar samverkan mellan alla parter som arbetar med rehabilitering.

Dessa delar är mer än tillräckligt för att Landstinget ser detta centrum som en viktig del av utvecklingsarbetet inom ramen för vårt ansvar för hälso- och sjukvården.

Men jag tycker också att det är viktigt att fundera över vilken typ av arbetsrelaterade skador som kommer att nröta oss i framtiden?

Det industrisamhälle som vi byggt med sin specifika uppbyggnad och sitt specifika sätt att fungera har skapat en viss typ av arbetsskador som vi vant oss vid att hantera och finna åtgärder för - Det industrisamhället är vi på väg att lämna. Istället träder vi steg för steg in i ett samhälle där arbetsorganisationen ser ut på ett

helt annat sätt. Alla arbetsgivare ställer höga krav på flexibilitet i många avseenden. Det handlar om att som personal kunna hantera snabba tempoväxlingar, att kunna hantera olika tekniska arbetsredskap som exempelvis datorerna, det handlar om kunna hantera en stor mängd information och kunna sälla ut det som berör just mitt arbete osv. Den framtida arbetsmarknaden ställer stora krav på kontinuerlig kompetensutveckling och du måste som individ kunna fungera i en mängd olika typer av arbetsorganisationer.

Vilken typ av arbetsskador skapar den här arbetsmarknaden?

En ytterligare fundering med koppling till den framtida arbetsmarknaden är att alla människor kommer inte att klara de allt tuffare kraven som ställs. Vilken typ av skador skapas av att den kompetens och förmåga som du har inte är efterfrågad - inte duger på den framtida arbetsmarknaden? Det kanske inte enbart handlar om rehabilitering utan också om habilitering.

Vi börjar nu också se att arbetslösheten ger skador hos dem som drabbas. Framför allt hos dem som blir långtidsarbetslösa. Vi börjar se - men vi har liten kunskap om vad det är för skador och hur vi skall kunna hjälpa dessa människor att bli hela och friska igen vilket är en förutsättning för att kunna göra något åt sin egen situation och själv kunna bidra till att få en plats på arbetsmarknaden.

Vi vet också idag att det i vårt samhälle finns många människor som rent kunskapsmässigt har lång väg att vandra innan de kan få en plats på arbetsmarknaden. Vilken typ av skador ger denna insikt hos individen? Är det lönt att ens försöka eller skall jag ge upp och bli bidragsberoende?

Människor från all dessa grupper finns idag i sjukvården med olika symtom. Skador och sjukdomar som på ett eller annat sätt kan sägas vara arbetsrelaterade. Jag menar med andra ord att det vore värdefullt om detta nya centrum kan ha ett brett perspektiv på just frågan om vad som är arbetsrelaterade skador. Genom ett brett perspektiv kan den nya kunskapen som skapas inom centrat bidra till att fler människor kan bli rehabiliterade eller rent av habiliterade till ett rikare liv.